

Katowice, dnia 27 grudnia 2023 r.

INFORMACJA Nr 29/2023/EW

w sprawie zawału w wyrobisku, zaistniałego w dniu 8 sierpnia 2023 r. około godziny 21²⁰, w Polskiej Grupie Górniczej S.A. Oddział KWK Sośnica w Gliwicach.

Zawał wystąpił w przekopie wentylacyjnym na poziomie 550 m na odcinku około 10 m, w odległości od 695 m do 705 m od szybu IV (wdechowego).

Przekop wentylacyjny na poziomie 550 m o długości 2156 m i średnim nachyleniu 1° został wydrążony w latach 1993 - 1999 w obudowie typu ŁP9/V25/A z rozstawem odrzwi co 1,0 m, stabilizowanych rozporami stalowymi dwustronnego działania. Opinkę wyrobiska wykonano z okładzin żelbetowych. Wyrobisko zaliczone zostało do klasy „B” zagrożenia wybuchem pyłu węglowego, I stopnia zagrożenia wodnego i objęte było granicami pola IV kategorii zagrożenia metanowego.

W stropie przekopu wentylacyjnego na poziomie 550 m zalega niedokumentowana warstwa węgla o sumarycznej miąższości od 0,2 m do 0,5 m z przerostami iłowca, następnie około 6,0 m iłowca zapiaszczonego z laminami piaskowca oraz 4,0 m piaskowca silnie zapiaszczonego. W spągu wyrobiska występuje warstwa iłowca silnie zapiaszczonego z laminami piaskowca o miąższości około 7,0 m.

W przekopie wentylacyjnym na poziomie 550 m, którym odprowadzano powietrze w ilości około 2500 m³/min z komór funkcyjnych na poziomie 750 m, zabudowano zbiorczy rurociąg odmetanowania o średnicy 400 mm. W związku z pogarszającym się stanem skorodowanej obudowy w tym wyrobisku sukcesywnie wzmacniano ją stojakami drewnianymi zabudowanymi pod podciągami drewnianymi i obudową poligonową drewnianą.

W dniu 8 sierpnia 2023 r. o godzinie 21²⁰ nastąpiło automatyczne wyłączenie ruchu stacji odmetanowania, co zostało zasygnalizowane w dyspozytorni ruchu zakładu górniczego. Kopalniana stacja geofizyki górniczej nie zarejestrowała w tym okresie zjawisk sejsmicznych. Dyspozytor gazometrii stwierdził spadek stężenia metanu w rurociągu odmetanowania na poziomie 550 m, które o godzinie 22⁰⁰ osiągnęło wartość mniejszą niż 30%. Następnie dyspozytor ruchu zakładu górniczego powiadomił o zaistniałej sytuacji osoby pełniące obowiązki kierownika działu wentylacji oraz kierownika ruchu zakładu górniczego.

W związku z powyższym w tym dniu około godziny 23³⁰ do przekopu wentylacyjnego na poziomie 550 m skierowano zespół pracowników, celem wyjaśnienia przyczyny spadku stężenia metanu w rurociągu odmetanowania na poziomie 550 m. W trakcie tej kontroli pracownicy stwierdzili zawał skał stropowych w wyżej wymienionym wyrobisku na odcinku około 10 m, w odległości od 695 m do 705 m od szybu IV (wdechowego). Na skutek utraty stabilności i podporności skorodowanej obudowy masy skalne grawitacyjnie przemieściły się do wyrobiska, co spowodowało

zawał w tym wyrobisku i uszkodzenie rurociągu odmetanowania o czym w dniu 9 sierpnia 2023 r. około godziny 2⁰⁰ jeden z pracowników wyżej wymienionego zespołu powiadomił telefonicznie dyspozytora ruchu zakładu górniczego. Zawał w przekopie wentylacyjnym na poziomie 550 m spowodował spadek ilości przepływającego powietrza do wartości około 1540 m³/min, który nie wpłynął na skład powietrza w tym wyrobisku.

W dniu 10 sierpnia 2023 r. o godzinie 3³⁰, po naprawieniu rurociągu odmetanowania i wykonaniu próby jego szczelności, został on przywrócony do eksploatacji. Stację odmetanowania uruchomiono w dniu 10 sierpnia 2023 r. o godzinie 16¹⁵. Przy użyciu przedmiotowego rurociągu prowadzone było odmetanowanie rejonów dwóch ścian. W trakcie przerwy w działaniu stacji odmetanowania nie odnotowano znaczącego wzrostu zagrożenia metanowego w rejonach tych ścian.

W związku z zaistniałym zawałem żaden z pracowników nie zgłosił wypadku.

Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku został powiadomiony o zawale w dniu 9 sierpnia 2023 r. o godzinie 7⁰⁰.

Przyczyną zawału w przekopie wentylacyjnym na poziomie 550 m było niezamierzone, grawitacyjne przemieszczenie się mas skalnych do wyrobiska, na skutek utraty stabilności i podporności skorodowanej obudowy.

W związku z zaistniałym zawałem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku, w dniu 9 sierpnia 2022 r.:

1. Wstrzymał ruch zakładu górniczego w PGG S.A. Oddział KWK Sośnica w Gliwicach, w części dotyczącej ruchu załogi w przekopie wentylacyjnym na poziomie 550 m na odcinku od 680 m do 720 m wyrobiska, do czasu:
 - a. przeprowadzenia szczegółowej kontroli stanu obudowy w przekopie wentylacyjnym na poziomie 550 m,
 - b. usunięcia skutków zawału, które wystąpiły na odcinku od 695 m do 705 m przedmiotowego wyrobiska,
 - c. przywrócenia funkcjonalności w przekopie wentylacyjnym na poziomie 550 m oraz zapewnienia odpowiedniej podporności i stabilności obudowy na wyżej wymienionym odcinku wyrobiska, w oparciu o szczegółową technologię opracowaną przez kierownika działu górniczego i zatwierdzoną przez kierownika ruchu zakładu górniczego,
 - d. opracowania technologii wzmocnienia obudowy w przekopie wentylacyjnym na poziomie 550 m, zatwierdzonej przez kierownika ruchu zakładu górniczego, uwzględniającej nadzór osób dozoru ruchu w specjalności górniczej oraz zabezpieczenie dojścia do miejsca zawału,
 - e. przeprowadzenia ponownego odbioru stanu wyrobiska przez komisję powołaną przez kierownika ruchu zakładu górniczego,
 - f. powiadomienia o usunięciu nieprawidłowości Dyrektora OUG w Rybniku.
2. oraz nakazał:
 1. podjąć prace w celu usunięcia uszkodzenia na rurociągu metanowym zabudowanym w przekopie wentylacyjnym na poziomie 550 m, doprowadzić do jego stanu zgodnego z dokumentacją techniczną oraz

dokonać komisyjnego odbioru technicznego powołanego przez kierownika ruchu zakładu górniczego.

2. przeprowadzić szczegółową kontrolę stanu zagrożenia metanowego w wyrobiskach PGG S.A. Oddział KWK Sośnica oraz określić sposób zabezpieczenia przed zagrożeniem metanowym w części ruchu zakładu górniczego, w okresie przerwania odmetanowania.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Rybniku.